

Жангарә ДӘДЕБАЕВ

АДАМ және ЗАМАН

ББК 83.3
Д 20

Қазақстан Республикасы Мәдениет және ақпарат министрлігі Ақпарат
және мұрагат комитетінің бағдарламасы бойынша шығарылып отыр

Дәдебаев Ж.
Д 20 Адам және заман. — Алматы: “Өнер”, 2007. — 368 б.

ISBN 978-601-209-016-1

Белгілі әдебиеттанушы Жангара Дәдебаевтың бұл кітабына адам мен заман, тарих пен тарихи тұлға туралы зерттеулері мен зерделеулері, көсем сез үлгісіндегі ғылыми-танымдық пайымдаулары енді. Автордың ойлары мен толғамдары, талдаулары мен андаулары тарих пен әдебиет, әдебиет пен мәдениет, шешендей өнер мен билер шешімі секілді бірнеше ғылым салаларының тоғысынан бастау алады.

Кітап жоғары оку орындарында білім алушы жастарға, әдебиет пен мәдениет тарихын, тарих тағлымын тану жолындағы жүртшылыққа арналған.

Д $\frac{4603020000}{00(05)-07}$

ББК 83.3

ISBN 978-601-209-016-1

© Дәдебаев Ж., 2007
© “Өнер”, 2007
© Көпіш Ә., (безендіру), 2007

МАЗМУНЫ

Адам ата	3
Анахарис	43
Аристотель	62
Білге Бұдын Тәніркүт	75
Аттила	90
Тоныкек	123
Ыстымы (Істемі)	140
Әбу Насыр әл-Фараби (Екінші ұстаз)	153
Әулие Ата	167
Күнтумыш	182
Қайырхан	191
Мехмед Сұлтан	209
Алаша хан	219
Мұхаммед Хайдар Дулати	233
Қадырғали бек Қосымұлы	248
Салқам Жәңгір	259
Көшек батыр	273
Төле би	279
Шапырашты Наурызбай	299
Қойгелді батыр	307
Саңырық батыр	316
Жауғаш батыр	322
Өтеген батыр	352
Балпық би	357

Жанара ДӘДЕБАЕВ

1948 жылы 15 қарашада дүниеге келген. Әл-Фараби атындағы Қазақ ұлттық университетінің филология факультетін бітірген. Фылыми мамандығы – әдебиеттану. Филология ғылымдарының докторы, профессор. Қазақстан Жазушылар одағының мүшесі. Қазақстан Республикасы Жоғары мектеп ұлттық ғылым академиясының, Халықаралық Жоғары мектеп ғылым академиясының, Қазақстан Республикасы Білім академиясының, Халықаралық Айтматов академиясының толық мүшесі.

Әл-Фараби атындағы Қазақ ұлттық университетінде асистент, аспирант, оқытушы, аға оқытушы, доцент, аға ғылыми қызметкер (докторант), профессор, декан, кафедра менгерушісі қызметтерін атқарды. Қазір осы университеттің оқу ісі жөніндегі проректоры.

500-ден астам ғылыми-шығармашылық еңбектің авторы. Олардың ішінде 4 монография, 12 зерттеулер мен оқу құралдары бар. Еңбектері Ресейде, Қытайда, Түркияда, Кыргызстанда жарияланған.

ИЗДАТЫЛЫСТЫ
ЕНЕР
ЛАСТАМЫ